

Open staan voor het andere, dat is Harderwijk

Vanaf 1 april 2021 is Sophie van Steenderen conservator van het Stadmuseum en het Marius van Dokkum Museum. Maar ook daarvoor was zij al betrokken bij de herinrichting. Ze deed de research en schreef alle zaalteksten voor de nieuwe presentatie. „Dat wilde ik graag: een mooie inhoudelijke bijdrage leveren aan de herinrichting.”

Als kunsthistoricus geeft Sophie (45) uit Epe al jaren cursussen, lezingen en rondleidingen in musea door het land en zij schrijft ook veel over kunst. In 2017 kwam zij bij toeval bij het Stadmuseum in Harderwijk terecht. Dat jaar werd 100 jaar De Stijl gevierd en het Stadmuseum deed mee met een tentoonstelling met werk van Vilmos Huszár.

„Hij was van Hongaarse afkomst en woonde lang in Hierden. Huszár was één van de vier grondleggers van de kunstbeweging De Stijl. Corien had een lezing van mij bijgewoond in Zeewolde over De Stijl en vroeg of ik deze ook in het Stadmuseum wilde houden, passend bij de tentoonstelling. Dat werden meer lezingen, ik mocht teksten schrijven en andere tentoonstellingen maken”, vertelt Sophie over hoe het Stadmuseum één van haar opdrachtgevers werd. „Zeker toen we begonnen met de herinrichting kreeg ik zoveel opdrachten van het Stadmuseum dat ik geen tijd meer had voor andere opdrachtgevers. Eind 2020 zei ik tegen Corien dat het werken voor het Stadmuseum mij zo goed beviel dat ik ook na de herinrichtingsfase graag een inhoudelijke bijdrage wilde blijven leveren. Daar werd heel enthousiast op gereageerd door het bestuur en door Corien. Met als resultaat dat ik vanaf 1 april 2021 conservator van beide musea ben.”

Een conservator met inhoudelijke expertise was er nog niet en daar was de tijd nu rijp voor. „Een conservator is letterlijk een beheerder. Ik ben verantwoordelijk voor de collectie waar wij als museum op passen. Dit betekent aankoop, beheer en onderhoud. Maar dus zeker ook tentoonstellingen maken, zodat het publiek kennis kan maken met de collectie van de stadsgeschiedenis en waar deze voor staat. Zo'n collectie moet ook gaan groeien en daar is visie voor nodig. Wat voeg je toe en wat niet? Gaandeweg hebben wij een nieuwe toekomstvisie ontwikkeld. Als Stadmuseum zijn wij een museum van en over Harderwijk en Hierden. Bij die identiteit hoort een representatieve verzameling van objecten die uniek en van hoge kwaliteit zijn en het verhaal goed vertellen. Een conservator maakt die overwegingen.

Als conservator van het Stadmuseum maak ik ook kunsttentoonstellingen. Per jaar zijn er drie verschillende tentoonstellingen te zien over moderne en hedendaagse Nederlandse kunst. Er hoeft geen connectie te zijn met Harderwijk en Hierden of met de Veluwe, maar dat mag natuurlijk wel.”

Harmen Meurs

Bij tentoonstelling van Harmen Meurs, die loopt tot en met 3 juli, valt de moderne kunst en de verbinding met de regio mooi samen. De kunstenaar, geboren in 1891, woonde van 1937 tot zijn overlijden in 1964 in het Ermelose buurtschap Speuld. „Hij was een veelzijdig kunstenaar die in verschillende stijlen en thema's werkte: portretten, landschappen, maar ook uitgesproken schilderijen tegen misstanden. De tentoonstelling *Met hart en ziel. Harmen Meurs* is een representatief overzicht van zijn oeuvre.” Harmen Meurs was in zijn hoogtijdagen - de jaren '20 en '30 - echt bekend.

Hij was een gevierd kunstenaar en stond middenin het culturele leven van Amsterdam. In de jaren '30 begon hij werken te maken waarin hij zijn zorgen uitdrukte over het opkomend fascisme en waarschuwde voor de macht van de Nazi-partij in Duitsland. Toen het fascisme verder oprukte, werd het gevaarlijk voor hem en samen met zijn Joodse vrouw zocht hij de luwte op en verhuisde naar Speuld. Na de oorlog was het uitgesprokene en flamboyante uit zijn werk verdwenen en schilderde hij vooral het leven in en om Speuld. Hij trok zichzelf terug en raakte wat in de vergetelheid. Met deze tentoonstelling brengen wij Harmen Meurs weer voor het voetlicht omdat hij veel meer aandacht verdient dan hij de afgelopen decennia heeft gekregen.”

De meeste werken op de tentoonstelling zijn werken van particulieren. Ook is er een bijzondere bruikleen van het Rijksmuseum in Amsterdam. „Dat voelt als erkenning, we tellen mee en dat biedt perspectief voor de toekomst; we kunnen ambitieuzere tentoonstellingen maken.”

Als kunsthistoricus is Sophie gespecialiseerd in de kunst van de 19e en 20e eeuw. „Dan is het fantastisch om een tentoonstelling te kunnen maken over Harmen Meurs, die van zo'n grote betekenis was voor de Nederlandse moderne kunst. Maar het is ook de afwisseling in het aanbod van kunsttentoonstellingen die het voor mij zelf en zeker ook voor ons publiek de moeite waard maakt.

Vorig jaar hadden we een heel mooie tentoonstelling met landschapsfoto's van Saskia Boelsums. Haar werk sprak heel veel mensen aan en wij waren echt trots dat we haar - Kunstenaar van het Jaar 2020 - naar het Stadmuseum konden halen. Zij is ook nog eens een ontzettend leuke vrouw en met haar samenwerken vind ik erg bijzonder.”

Sophie van Steenderen, conservator
Stichting Stadmuseum Harderwijk | Foto: Ruben Schipper

Na Harmen Meurs krijgt het Stadmuseum een tentoonstelling met werk van Zuiderzeeschilder A.P. Schotel. „Zijn zee- en havengezichten vind ik heel toepasselijk voor de zomermaanden, wanneer er veel toeristen naar Harderwijk komen. We sluiten het jaar af met schilderijen van Jitske Schols, een hedendaagse kunstenares uit Amsterdam. Daar verheug ik me ook enorm op.”

Sophie is trots op haar aandeel in het vernieuwde Stadmuseum en had niet voorzien zo betrokken te raken bij de stad. „Ik heb me voor de herinrichting het

afgelopen jaar heel erg verdiept in de stadsgeschiedenis en ben er helemaal in ondergedompeld. Mijn hart is echt open gegaan voor Harderwijk. We vertellen de geschiedenis door de ogen van personages en maken het zo persoonlijk. De gastvrijheid heb ik vanaf dag 1 ervaren in het museum en in Harderwijk: het open staan voor het andere en voor de ander. Dat heeft deze stad gevormd en dat vind ik ontroerend.”

Programma feestweek Stadmuseum Harderwijk

Hele week:	gratis entree en activiteiten voor inwoners van Harderwijk en Hierden
Avondopenstelling	tot 21.00 uur op dinsdag 5 april en vrijdag 8 april
Dinsdag 5 april 11.00 uur	rondleiding door Sophie van Steenderen
Dinsdag 5 april 19.30 uur	rondleiding door Corien van der Meulen
Woensdag 6 april 14.30 uur	wandeling met Natasja Bennink langs de bronzen beelden
Donderdag 7 april 15.00 uur	rondleiding door Sophie van Steenderen
Zaterdag 9 april 20.30 uur	droneshow boven het Wolderwijd
Zondag 10 april v.a. 14.00 uur	live muziek in het Museumcafé